

Nr. 5433/01.06.2016

Minuta ședinței din data de 24 mai 2016

privind dezbateră publică a proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 233/2012 privind serviciile și activitățile ce pot fi desfășurate de către organismele private române în cadrul procedurii adopției interne, precum și metodologia de autorizare a acestora și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1441/2004 cu privire la autorizarea organizațiilor private străine de a desfășura activități în domeniul adopției internaționale

În data de 24 mai, între orele 10.00-13,00, la sediul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (A.N.P.D.C.A.) din B-dul Ghe. Magheru, nr. 7, et.1, a avut loc dezbateră publică privind proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 233/2012 privind serviciile și activitățile ce pot fi desfășurate de către organismele private române în cadrul procedurii adopției interne, precum și metodologia de autorizare a acestora și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1441/2004 cu privire la autorizarea organizațiilor private străine de a desfășura activități în domeniul adopției internaționale.

La dezbateră au participat reprezentanți ai Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (M.M.F.P.S.P.V.), Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (A.N.P.D.C.A), organismelor private române autorizate în domeniul adopției interne (Asociația Catharsis, Asociația Tzuby's Kids, Fundația pentru Dezvoltarea Serviciilor Sociale), reprezentanți ai organismelor neguvernamentale active în domeniul protecției drepturilor copilului (Alianța România fără Orfani, Asociația Casa Speranței, Fundația Kiwi-Casa Bucureii Centrul de Resurse pentru Dezvoltarea Familiei,) precum și dna. Liliana Roșu în calitate de consultant UNICEF și dl.av. Radu Mocanu.

Ședința a fost deschisă de către secretarul general al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, doamna Gabriela Petrescu, care a adresat mulțumiri celor prezenți pentru participarea lor la dezbateră publică și pentru interesul acordat proiectului de act normativ. Totodată, doamna Petrescu a subliniat importanța implementării efective a modificărilor aduse de legea adopției prin elaborarea unei legislații secundare care să cuprindă detalierea și clarificarea adecvată a tuturor aspectelor conținute în legislația primară.

Ulterior, doamna Nicoleta Curelaru, Șeful Serviciului Juridic-Contencios din cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție a prezentat structura generală a proiectului de act normative precum și principalele elemente de noutate ale

acestuia. De asemenea, doamna Curelaru a subliniat faptul că dispozițiile conținute de proiectul supus dezbaterii au avut ca scop flexibilizarea procedurilor administrative de instrumentare a cererilor de adopție, întărirea/clarificarea rolului profesioniștilor implicați din cadrul serviciilor sociale publice și private (manageri de caz, responsabili de caz din cadrul serviciilor de adopție, responsabili de caz din cadrul organismelor private autorizate) precum și diminuarea numărului de formulare utilizate în procedura adopției.

Au fost punctate următoarele elemente de noutate aduse de proiectul de act normativ supus dezbaterii:

- Prelungirea termenului de valabilitate de la 1 an la 2 ani pentru autorizațiile eliberate organizațiilor private române și străine pentru a desfășura activități în cadrul procedurii adopției interne și respectiv internaționale.
- Întărirea rolului managerului de caz în instrumentarea cazurilor copiilor pentru care adopția este considerată a fi cea mai bună soluție. Astfel, conform noilor reglementări, managerul de caz este profesionistul care va decide cu privire la adopția împreună/separată a fraților, având totodată obligația identificării fraților aflați în sistemul de protecție specială ce îndeplinesc cerințele legale pentru declararea adoptabilității, în vederea formulării unei singure cereri de deschidere a procedurii adopției pentru aceștia.
- De asemenea, managerului de caz îi revine obligația de a informa persoanele alături de care copilul a avut viață de familie o perioadă de cel puțin 6 luni cu privire la stabilirea adopției ca finalitate a intervenției realizate în favoarea copilului, referitor la prioritatea de care pot beneficia în cazul în care doresc să îl adopte precum și cu privire la documentele necesare și durata procedurilor de adopție.
- Totodată, după luarea în evidența compartimentului adopției a cazului copilului, managerului de caz al acestuia îi revine obligația de a actualiza ori de câte ori este necesar informațiile referitoare la acesta, astfel încât să existe date suficiente și relevante pentru aprecierea corectă a nevoilor copilului și identificarea familiei care poate răspunde acestora.
- Stabilirea unor responsabilități mai clare și exclusive pentru profesioniștii de la nivelul compartimentului adopției care nu vor mai putea îndeplini simultan rolul de responsabil de caz al copilului și responsabil de caz al adoptatorului/adoptatorilor. Prin această reglementare s-a urmărit eliminarea conflictului de rol care putea interveni în situația în care același profesionist era desemnat responsabil de caz pentru copil și responsabil de caz al adoptatorului acelui copil.
- Simplificarea etapei de informare prealabilă depunerii cererii de evaluare și flexibilizarea derulării celor trei etape ale evaluării realizate în vederea obținerii atestatului de persoană/familie aptă pentru adopție (diminuarea formularisticii și eliminarea dispozițiilor referitoare la modul efectiv de exercitare a profesiei de asistent social/psiholog);
- Posibilitatea depunerii de către potențialii adoptatori a cererii de evaluare în vederea obținerii atestatului pentru adopție și la nivelul organismelor private autorizate să deruleze activități în domeniul adopției interne care au încheiat convenție cu direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului (D.G.A.S.P.C);

- Modificarea atestatului de persoană/familie aptă pentru adopție care va certifica capacitatea de bun părinte a solicitantului și nu ce copil poate adopta acesta. Caracteristicile copilului pentru care adoptatorul poate fi un bun părinte vor fi cuprinse în raportul final de evaluare al acestuia;
- Constituirea comisiei desoluționarea contestațiilor formulate la propunerea de neeliberare a atestatului din care vor face parte reprezentanți ai Colegiului Psihologilor din România, Colegiului Național al Asistenților Sociali din România și Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție precum și reglementarea modului de funcționare a acesteia;
- Desemnarea aceluiași responsabil de caz pentru frații pentru care a fost stabilită adopția ca finalitate a intervenției;

Inițierea etapei de potrivire de către serviciile sociale județene prin accesarea listei conținând persoanele atestate la nivel național, fără intervenția Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție în cazul fraților inseparabili, lista este comună.

În liste sunt incluse cu prioritate rudele până la gradul al patrulea al copilului, persoana/familia alături de care copilul s-a bucurat de viață de familie o perioadă de cel puțin 6 luni precum și persoanele care au adoptat/se află în procedură de adopție cu frați ai copilului.

Stabilirea unui termen de maximum 7 zile pentru realizarea potrivirii inițiale dintre copil și adoptatorul selectat din listă, la finele căreia este completată fișa sintetică de potrivire. Analiza informațiilor necesare completării fișei se realizează de către responsabilul de caz al copilului în colaborare cu psihologul și responsabilul de caz al adoptatorului/familiei adoptatoare, cu consultarea managerului de caz și, după caz, a persoanei de referință a copilului.

Promovarea adopției copiilor greu adoptabili prin:

- Crearea în Registrul Național pentru Adopții (R.N.A.) a unei secțiuni distincte care conține profilul copiilor. Din categoria copiilor greu adoptabili fac parte acei copii pentru care în termen de 9 luni de la rămânerea definitivă a sentinței de deschidere a procedurii adopției nu a fost identificat un adoptator/familie adoptatoare (motivată de faptul că nu s-a reușit realizarea potrivirii practice sau a fost revocată sentința de încredințare în vederea adopției) precum și copiii pentru care lista generată de R.N.A. conform criteriilor de potrivire nu conține timp de 3 luni consecutiv, nici un adoptator/familie adoptatoare atestată;
- Includerea în profilul copilului greu adoptabil din cadrul Registrul Național pentru Adopții a unei fotografii actuale a copilului sau după caz, a unei imagini reprezentative aleasă împreună cu acesta, precum și a unei prezentări succinte a copilului, a abilităților și nevoilor sale;
- Posibilitatea accesării, la nivelul direcțiilor, a profilului copiilor greu adoptabili de către adoptatori și, în situația în care aceștia doresc să demareze adopția unui copil din profil, reglementarea pentru aceste situații a unei proceduri speciale destinate etapei de potrivire;

- Posibilitatea identificării unui adoptator atât prin intermediul accesării listei generate de Registrul Național pentru Adopții cât și prin intermediul utilizării profilului copiilor greu adoptabili;

În cadrul procedurii adopției internaționale, etapa de potrivire inițială dintre copil și adoptator este similară celei din adopția internă. De asemenea, etapa de potrivire inițială pe liste din cadrul procedurii adopției internaționale se realizează simultan cu demersurile de potrivire din cadrul procedurii adopției interne vizând accesarea și utilizarea profilului copilului greu adoptabil.

Criteriile de potrivire inițială în procedura adopției internaționale sunt: adopția unui frate sau a unei surori a copilului, adopția unui alt copil din România, vârsta copilului, numărul de copii pe care familia îi poate îngriji, sexul copilului, starea de sănătate și nivelul de dezvoltare al copilului.

Precizarea procedurii de plată a indemnizației care se acordă adoptatorului pe perioada concediului de acomodare (instituții competente, termene de depunere și soluționare a cererii de acordare a indemnizației)

Menționarea informațiilor și documentelor care sunt încărcate în Registrul Național pentru Adopții, a modalităților de accesare acestuia și a persoanelor responsabile de actualizarea informațiilor. A fost subliniat faptul că Registrul Național pentru Adopții oferă posibilitatea realizării directe, on-line, a potrivirii inițiale între copiii adoptabili și familiile atestate, lista adoptatorilor pentru fiecare copil fiind generată și vizualizată instantaneu la nivelul compartimentului de adopții care răspunde de copil, aspect care conduce la scurtarea duratei etapelor administrative din cadrul procedurii adopției.

În cadrul dezbaterilor ulterioare, participanții au formulat o serie de observații și propuneri, după cum urmează:

Exceptarea organismelor private autorizate să desfășoare doar activități de promovare a adopției interne în comunitate de la condiția de a fi înscrise în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal, conform Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare;

Completarea dispozițiilor legale cu prevederi vizând demersurile minime necesare a fi realizate în vederea identificării și găsirii rudelor până la gradul al patrulea al copiilor.

Corelat cu acest aspect s-a propus limitarea obligației căutării rudelor până la gradul al patrulea pe linie ascendentă, apreciindu-se că astfel de eforturi sunt lipsite de finalitate dată fiind diferența de vârstă și diluarea relațiilor de familie/emoționale.

Reducerea de la 30 la 15 zile a termenului prevăzut de art. 96 din Normele metodologice, apreciindu-se că este dificil pentru rudele copilului aflate în străinătate să aibă relații directe cu copilul o perioadă de minimum 30 de zile.

Includerea voluntarilor și a celorlalte persoane care în virtutea activităților desfășurate relaționează cu copiii din sistemul de protecție special în categoria persoanelor care au prioritate la adopția acestora;

Eliminarea obligației ce revine organismelor private autorizate în domeniul adopției interne de a încheia convenții de colaborare cu direcțiile județene de asistență socială și protecția

copilului pentru a putea desfășura activitățile pentru care au obținut autorizarea, obligația transmiterii acestor convenții către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție să revină la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului și nu la Oficiul de Protecție a Consumatorului.

Modificarea art. 2, pct. 4 din proiectul de Hotărâre de Guvern supus dezbaterii și eliminarea din lista documentelor necesar a fi depuse de organismele private române în vederea obținerii autorizării de a desfășura activități în domeniul adopției interne a unor copii după contractele de muncă ale asistenților maternali angajați. S-a argumentat că ar fi suficientă depunerea unor copii după acreditări/licențele de funcționare ale serviciilor dezvoltate, (parțial).

Completarea art. 2, pct. 8 din proiectul de Hotărâre de Guvern supus dezbaterii cu o nouă literă f) care să permit implicarea reprezentanților organismului privat autorizat în etapa de potrivire inițială și practică din procedura adopției, pentru acele persoane/familii atestate a căror cerere de evaluare în vederea obținerii atestatului pentru adopție a fost instrumentată de respectivul organism privat.

Corelat cu aspectul menționat de la punctul anterior s-a propus și eliminarea art. 22 din Normele metodologice, apreciindu-se că schimbarea responsabilului de caz al familiei din cadrul organismului privat autorizat și nominalizarea unui nou responsabil de caz din cadrul direcției afectează adoptatorii care nu vor avea o relație de încredere/cunoaștere cu profesionistul din cadrul direcției, deși acesta va deveni principalul lor interlocutor în procedura adopției.

Modificarea art. 1 lit. c) și d) din Normele metodologice în sensul eliminării posibilității de desemnare a psihologului ca responsabil de caz al copilului și respectiv al familiei. S-a apreciat că acesta este un atribut ce revine exclusive asistentului social din cadrul compartimentului de specialitate;

Eliminarea dispozițiilor art. 1 lit. c) teza a II a ale Normelor metodologice motivat de faptul că activitățile specific derulate în cadrul procedurilor de adopției sunt de competența exclusivă a reprezentanților compartimentului de specialitate care, pe baza experienței și specializării dobândite, au dezvoltat abilități și metode de lucru specializate în acest domeniu de natură să crească calitatea și profesionalismul intervenției.

Modificarea prevederilor art. 11 alin. (1) din Normele metodologice în sensul tabilirii responsabilității întocmirii și asumării aportului final de evaluare al persoanei/familiei care solicit atestatul în sarcina exclusivă a responsabilului de caz al familiei și nu de către ambii membri ai echipei de evaluare;

Clarificarea prevederilor art. 16 alin. (2) din Normele metodologice, apreciindu-se că textul propus în proiect nu indică dacă documentația necesar a fi transmisă direcției competente să elibereze atestatu lurmează a fi comunicată în original sau în copie.

Completarea prevederilor art. 56 alin. (1) din Normele metodologice în sensul reglementării posibilității ca organismele private autorizate în domeniul adopției interne să se implice în identificarea unor adoptatori/familii adoptatoare pentru copiii greu adoptabili.

Completarea prevederilor art. 57 alin. (1) din Normele metodologice în vederea extinderii dreptului de a accesa profilul copiilor greu adoptabili conținut de Registrul Național pentru

Adopții și către reprezentanții organismelor private autorizate să desfășoare activități în domeniul adopției interne.

Completarea și clarificarea prevederilor art. 61 alin. (2) din Normele metodologice apreciindu-se că textul propus nu precizează clar dacă responsabilitatea monitorizării evoluției copilului în perioada de încredințare în vederea adopției revine responsabilului de caz al copilului sau celui al familiei.

Reglementarea posibilității a un copil să poată fi adoptat direct din cadrul familiei biologice/maternitate, pentru a fi evitată plasarea sa în cadrul sistemului de protecție specială, apreciindu-se că în acest mod sunt evitate traume suplimentare ale copilului.

Reglementarea adopției deschise, apreciindu-se că aceasta ar putea fi o soluție pentru copiii cu vârste mai mari.

Suplimentar, pe parcursul dezbaterilor au fost purtate discuții referitoare la cazuri punctuale, reprezentanților Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție fiindu-le solicitate și clarificări/puncte de vedere referitoare la modul concret de realizare a managementului de caz pentru copiii aflați în sistemul de protecție specială.

Sesiunea de dezbatere publică a fost închisă de doamna Gabriela Petrescu, Secretarul General al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție care a mulțumit participanților pentru observațiile și propunerile formulate și pentru interesul acordat domeniului adopției.